

Inštitút odborného rozvoja (Slovensko)  
Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad (România)  
Centrul Universitar Nord din Baia Mare (România)  
Association of International Educational and Scientific Cooperation  
(Ukraine)

**A CHANGE OF THE PARADIGM OF MODERN SCIENCE  
AFTER THE MILITARY INVASION OF THE RUSSIA  
ON THE TERRITORY OF INDEPENDENT UKRAINE**

**Collection of theses of scientific and methodical reports of  
international scientific-practical conference**

**June 22-23, 2022**  
Bratislava, Slovakia

Collection of theses of scientific and methodical reports of international scientific-practical conference, which was organized by Inštitút odborného rozvoja, Slovensko, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, (România, Centrul Universitar Nord din Baia Mare, România, Association of International Educational and Scientific Cooperation, Ukraine, for research and teaching staff of Ukrainian universities on June 22-23, 2022 in Bratislava, Slovakia.

## **ORGANIZING COMMITTEE OF SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL INTERNSHIP**

Asociat prof. Molnar Shandor, Cs.  
Conf. univ. dr. Berlingher Daniel  
Conf. univ. dr. Ioan-Mircea Farcash  
S.L. Dr. Lile Ioana  
Dr. Asociat prof. Ioan-Liviu Taut  
Prof. JUDr. Dmytry Byelov, DrSc.  
Asociat prof. Taras Datio  
Asociat prof. Herzanich Vitaliy, Cs.

Executive Secretary of the conference – Tymko Valentyns



**Facultatea de Litere**



**UNIVERSITATEA DE VEST  
"VASILE GOLDIȘ"  
din ARAD**



---

**THE RIGHT TO CONSTITUTIONAL COMPLAINT:  
THE EXPERIENCE OF EUROPEAN COUNTRIES**

**ПРАВО НА КОНСТИТУЦІЙНУ СКАРГУ: ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПИ**  
*Пулей В.* ..... 83

**THE CONCEPTUAL ASPECTS OF CLASSIFICATION OF HUMAN  
RIGHTS' RESTRICTIONS**

*Witold Płowiec, Mushak Nataliia* ..... 88

**PROSPECTS OF THE LEGAL REGULATION OF PRIVATE  
MILITARY COMPANIES IN UKRAINE IN THE CONDITIONS  
OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR**

**ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПРИВАТНИХ  
ВОЄННИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ В УМОВАХ  
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ**  
*Юрко С.С.* ..... 91

**Section 4. MEDICINE AND DENTISTRY**

**ROLE OF UNSUPERVISED WORK IN TRAINING INTERNS  
ON THE SPECIALTY «ANESTHESIOLOGY»**

*Akentieva S.O.* ..... 95

**ORGANIZATION OF EDUCATION IN PDMU  
IN THE CONDITIONS OF WAR**

**ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ В ПДМУ В УМОВАХ ВІЙНИ**  
*Бублій Т.Д., Петрушанко Т.О., Ганчо О.В., Костиренко О.П.* ..... 97

**FEATURES OF THE COURSE OF COVID-19 IN HOSPITALIZED  
CHILDREN OF THE CITY OF KYIV**

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ COVID-19  
У ГОСПІТАЛІЗОВАНИХ ДІТЕЙ М.КИЄВА**  
*Гриневич І.В., Заславська Г.О., Кизима Н.В.* ..... 100

**CORRELATION OF ENAMEL MINERAL COMPOSITION  
AND ORAL FLUID IN PATIENTS WITH CLINICALLY INTACT  
TEETH AND CERVICAL PATHOLOGY**

**КОРЕЛЯЦІЯ МІНЕРАЛЬНОГО СКЛАДУ ЕМАЛІ І РОТОВОЇ РІДИНИ  
У ПАЦІЄНТІВ З КЛІНІЧНО ІНТАКТНИМИ ЗУБАМИ  
І ЦЕРВІКАЛЬНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ**  
*Заболотна І.І., Комлев А.А., Заболотний О.С.* ..... 102

---

## ORGANIZATION OF EDUCATION IN PDMU IN THE CONDITIONS OF WAR

### ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ В ПДМУ В УМОВАХ ВІЙНИ

#### **Бублій Т.Д.**

*доцент кафедри терапевтичної стоматології, к.мед.н.,  
Полтавський державний медичний університет,  
м. Полтава, Україна*

#### **Петрушанко Т.О.**

*завідувачка кафедри терапевтичної стоматології, д.мед.н., професор,  
Полтавський державний медичний університет,  
м. Полтава, Україна*

#### **Ганчо О.В.**

*доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології, к.біол.н.,  
Полтавський державний медичний університет,  
м. Полтава, Україна*

#### **Костиренко О.П.**

*асистент кафедри терапевтичної стоматології, к.мед.н.,  
Полтавський державний медичний університет,  
м. Полтава, Україна*

З вторгненням РФ на територію нашої держави, особливо гостро постало питання про зміну формату занять в нашому вузі. Зміни пов'язані з необхідністю виключення масових скупчень студентів-медиків не тільки в лекційних аудиторіях, а й на клінічних базах, де проходять практичні заняття. Перед вузом повстала задача максимально задіяти технології дистанційної освіти, надавши студентам для використання такі ресурси, як лекції, завдання в тестовій формі, ситуаційні задачі, навчальні посібники, аудіо- та відеозв'язок з викладачами.

З 14 березня 2022 року в Полтавському державному медичному університеті, згідно із затвердженим графіком, почалося проведення дистанційних онлайн-занять для студентів усіх факультетів і створені всі умови для проведення дистанційного онлайн-навчання. У перші дні війни були організовані групи в месенджерах Viber і Telegram. Студенти спілкуються найчастіше в Viber-групах, або Telegram-бесідах, тому кожен викладач мав можливість додатися в групу за допомогою деканату або старости. В наступні дні здійснювався інструктаж по використанню платформи Zoom-сервісу для проведення відеоконференцій,

---

онлайн-зустрічей і дистанційного навчання, були організовані тренінги. На сайті кафедри були розміщені контактні дані усіх викладачів, завідувача кафедри, розклад занять, тематичний план лекцій і практичних занять, список основної та додаткової літератури для студентів кожного курсу. В матеріалах для завантаження розміщені: мультимедійні презентації лекцій, навчальні посібники, які розроблені співробітниками кафедри, методичні рекомендації по усім темам практичних занять згідно з тематичним планом. На кафедрі створений графік чергування викладачів для спілкування зі студентами з різних питань.

Нові освітні технології сприяють удосконаленню інформаційної компетентності, дозволяють здобувачам вищої освіти самостійно освоювати навчальний матеріал, але, незважаючи на всю привабливість, дистанційна освіта має ряд недоліків:

- навіть докладний виклад матеріалу не замінює живе спілкування, при якому викладач може розставити акценти на найбільш значущих або окремих питаннях, що важко піддаються вивченню;
- збої в роботі інтернет сервісів ускладнюють роботу викладача, не завжди є можливість своєчасно виправити ситуацію;
- технічні складності пов'язані з відсутністю високошвидкісного інтернету у деяких іногородніх студентів, що ускладнює своєчасне підключення здобувач вищої освіти до веб-заняття;
- висока трудомісткість розробки електронних курсів і великі часові витрати для розміщення лекційних матеріалів, тестових завдань, теоретичних питань;
- збільшення навантаження на викладача, так як багато студентів воліли виконувати завдання пізно ввечері і навіть вночі, направляючи свої відповіді на гаджети викладачеві в режимі реального часу;
- дуже часті повітряні тривоги, що переривають заняття.

Віртуальне спілкування ніколи не замінить живий контакт між лікарем і пацієнтом, тому одним із завдань педагогічного процесу в медицині є виховання навичок цього спілкування у студентів. Електронний зв'язок може бути лише додатковим елементом. Це ж положення стосується і взаємодії між викладачем і студентом. Мабуть, впровадження дистанційних технологій навчання більш доцільно на етапі післядипломної освіти медиків, проте і в структурі навчання студентів воно може бути як доповнення до практичних та семінарських занять.

Навчання лікаря практичним навичкам вимагає традиційного очного контакту студента з викладачами та хворими, але не вся теоретична підготовка і вправи в прийнятті рішень можуть проходити в дистанційній формі. Дистанційне освіта не підміняється синонімом «заочного». Воно відрізняється від заочного навчання більш зручною системою доставки інформації та використанням нових технологій в процесі навчання, що дозволяє розширити

---

географію учасників курсу і розширити тематичний діапазон викладання курсів, не знижуючи їх якість.

Таким чином, застосування цифрових технологій має важливе значення в навчанні студентів-медиків. Дистанційна форма навчання є стимулом для розвитку нових освітніх стандартів, вона сприяє формуванню у студентів самодисципліни і самоконтролю. Необхідно відзначити, що сучасні студенти досить гарно орієнтуються в інтернет-просторі, що сприяє швидкій адаптації до нової форми навчання.

Труднощі, що виникають в ході освоєння освітніх програм в дистанційному форматі, в основному, пов'язані з технічними проблемами. Дистанційні освітні технології дозволяють студенту отримувати додаткову інформацію та використовувати її з метою самоосвіти, але, дистанційне навчання в медичному вузі не дозволяє повноцінно охопити практичну частину програми, яка має важливе значення для майбутнього лікаря, тому перехід на тотальне дистанційне навчання, на нашу думку, не вважається доцільним.